

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ PALANGOS REABILITACIJOS LIGONINĖJE 2017–2019 M. PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninės korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą įstaigoje.

2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. IX-1537 (TAR, 2015-03-16, Nr. 3856), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 60-1945; 2006, Nr. 77-2975), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu (Žin., 1997, Nr. 67-1659; 2000, Nr. 18-431), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741), Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 60-2877), Šakine korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015–2019 m. programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 (TAR, 2015-12-15, Nr. 19774) ir Lietuvos Respublikos STT direktoriaus 2014-04-03 įsakymu Nr. 2-100 „Dėl valstybės įstaigos korupcijos prevencijos programos rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (TAR, 2014-04-03, Nr. 4067).

3. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas, siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

Korupcijos prevencija – korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas sudarant bei įgyvendinant atitinkamų priemonių sistemą, taip pat poveikis asmenims siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir kiti tokio pobūdžio teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ir kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ir turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą (Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas, Žin., 2002, Nr. 57-2297).

4. Programa vykdoma vadovaujantis Programos įgyvendinimo priemonių planu (toliau – Priemonių planas).

II. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Programos tikslas – didinti skaidrumą, atvirumą, mažinti ir šalinti korupcijos pasireiškimo prielaidas įstaigoje.

6. Uždaviniai programos tikslui pasiekti:

6.1. parengti Korupcijos prevencijos programą, jos įgyvendinimo priemonių planą;

6.2. paskirti asmenį (komisiją), atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę;

6.3. užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jos darbuotojų veiklą;

6.4. ugdyti darbuotojų patikimumą, lojalumą ir sąžiningumą;

6.5. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

6.6. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;

6.7. tobulinti paslaugų apmokėjimo ir kainų skaičiavimo metodiką pagal galiojančius teisės aktus;

6.8. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;

6.9. teikti informaciją pacientams;

6.10. tobulinti viešųjų pirkimų organizavimą, laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų; nuolat vykdyti viešųjų pirkimų procedūrų atlikimo galiojantiems aktams stebėseną;

6.11. tobulinti kokybės sistemą:

6.11.1. patvirtinti ligoninėje atliekamų darbų tvarkas, metodikas, paskiriant atsakingus asmenis;

6.11.2. pilnai kompiuterizuoti įstaigą, siekiant greitesnės duomenų analizės ir veiklos organizavimo tobulinimo;

6.11.3. tobulinti vidaus medicininio audito grupės darbą.

6.12. Užtikrinti korupcijos prevencijos įstaigoje priemonių taikymą ir tinkamą šios Programos priemonių įgyvendinimą bei kontrolę.

7. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas įstaigoje, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

7. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatoma:

7.1. vykdyti kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti veiksmingą numatytą ilgalaikės korupcijos prevencijos įstaigoje programos priemonių įgyvendinimą;

7.2. nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti;

7.3. vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir parengti motyvuotą išvadą;

7.4. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę;

7.5. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

7.6. skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

7.7. teikti informaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai apie galimus korupcijos atvejus;

7.8. visokeriopaipai ginti visuotinai pripažįstamas paciento teises ir laisves, darbuotojų teises bei laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos;

7.9. nagrinėti pacientų skundus, susijusius su gydymo klaidomis, mirties atvejų priežastis;

7.10. informuoti pacientus apie jų turimas teises (informaciją pateikti lankstinukuose, informaciniuose stenduose);

7.11. organizuoti darbuotojų mokymą ir dalyvauti Sveikatos apsaugos ministerijos ar kt. organizuojamuose mokymuose korupcijos prevencijos klausimais.

III. KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

8. Bendrosios korupcijos prielaidos:

8.1. socialinės (santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai; neišvystytas papildomasis (savanoriškasis) sveikatos draudimas, be kurio tampa sudėtinga siekti sveikatos politikos tikslų - pakankamo sveikatos sistemos finansavimo, paslaugų kokybės kontrolės, paciento atsakomybės už savo sveikatą ir legalių priemonių už sveikatos paslaugas nustatymo);

8.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, nepakankama atsakomybė už padarytus pažeidimus, kontrolės sistemų ir reglamentų stoka; teisinių procedūrų netobulumas, profesinių elgesio kodeksų nebuvimas ir pan.);

8.3. institucinės (nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo);

8.4. struktūrinės (sveikatos sistemos sudėtingumas ir trūkumai; nepakankamas aprūpinimas informacinėmis technologijomis lygis ir pan.);

8.5. visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštarumas; nesipriešinimas korumpuotiems sveikatos sistemos darbuotojams; piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje.

9. Specifinės korupcijos prielaidos:

9.1. administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas;

9.2. vaistų, medicininės paskirties aparatūros ir kt. viešieji pirkimai ir užsakymai;

9.3. informacijos teikimas pacientams apie nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes ir t.t.

IV. GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS

10. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

10.1. sumažėti sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas, pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

10.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą sveikatos apsaugos priežiūra;

10.3. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaigoje teikiamomis paslaugomis, medikų profesine kompetencija;

10.4. sumažėti pacientų pasitikėjimas įstaiga;

10.5. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegzti įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais sveikatos sistemos darbuotojais.

11. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

V. KORUPCIJOS PREVENCIJA

12. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje – galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos. Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau - PSDF) lėšų neteisėto, nepagrįsto gavimo ir panaudojimo prevencija sveikatos sistemoje – galimų PSDF lėšų neteisėto, nepagrįsto panaudojimo priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimo nepagrįsto PSDF lėšų gavimo.

13. Svarbiausi bendrieji korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

13.1. Nustatyti korupcijos pasireiškimo tikimybę įstaigoje ir parengti motyvuotą išvadą;

13.2. nustačius korupcijos prielaidas - imtis priemonių joms pašalinti.

13.3. užtikrinti veiklą reglamentuojančių teisės aktų skaidrumą;

13.4. analizuoti iš juridinių ir fizinių asmenų gaunamus skundus (pareiškimus, prašymus).

14. Rinkti ir analizuoti informaciją apie įtariamus ir išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje.

15. Skatinti aktyvesnę įstaigos bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms.

16. Bendradarbiauti su Specialiųjų tyrimų tarnyba, keičiantis turima informacija apie taikoma korupcijos prevencijos priemones ir jų veiksmingumą.

17. Specifiniai korupcijos prevencijos uždaviniai:

17.1. sukurti skaidrią ir prieinamą sveikatos paslaugų teikimo sistemą;

17.2. užtikinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

17.3. užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;

17.4. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;

17.5. tobulinti ir skaidrinti medicininės paskirties, vaistinių preparatų, medicinos pagalbos ir kitų priemonių viešųjų pirkimų procesus;

17.6. užtikrinti medikamentų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimo ir išrašymo skaidrumą;

17.7. užtikrinti informacijos teikimą apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas;

17.8. naujų sveikatos technologijų įdiegimas;

17.9. užtikrinti korupcijos prevencijos įstaigoje priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą ir kontrolę.

VI. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

18. Norint į korupcijos prevencijos programą įtraukti visuomenę, reikia:

18.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdat visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

18.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir įstaigos darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei nepakantumo korupcijai skatinimas);

18.3. skatinti darbuotojus bei kitus gyventojus (pacientus bei jų artimuosius) pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant sveikatos priežiūros paslaugas.

19. Sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimą juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš gyventojų.

VII. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

20. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

20.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

20.2. tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos; išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti tyrimus pagal savo kompetenciją.

20.3. gavus informaciją dėl galimų korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka.

VIII. SIEKIAMŲ REZULTATŲ IR VERTINIMO KRITERIJAI

21. Korupcijos prevencijos programa siekiama tokių rezultatų:

21.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;

21.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

21.3. pagerinti korupcijos prevencijos priemonių vykdymą;

21.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga;

21.5. pagerinti teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

22. Korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė turi būti vertinami pagal šiuos rodiklius:

22.1. atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičius;

22.2. įvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičius;

22.3. neįvykdytų Programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičius;

22.4. asmenų, pranešusių apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytis;

22.5. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius;

22.6. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų skaičius;

22.7. organizuotų pacientų apklausų skaičius;

22.8. pateiktų pasiūlymų dėl Programos ir įgyvendinimo priemonių plano skaičius;

22.9. atliktų Programos ir įgyvendinimo priemonių plano pakeitimų skaičius.

IX. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATSKAITOMYBĖ

23. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas Korupcijos prevencijos VšĮ Palangos reabilitacijos ligoninės 2017-2019 metų įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.

24. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis. Jis tvirtinamas ir atnaujinamas įstaigos vadovo įsakymu.

25. Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą kontroliuoja, metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais teikia už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą paskirti atsakingi įstaigos darbuotojai (komisija).

26. Į 2017-2019 metų Programos įgyvendinimo priemonių planą įtraukiamos Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 m. programos atitinkamoms įstaigoms numatytos priemonės, kurios atsižvelgiant į įstaigos veiklos specifiką ir (ar) atliktos korupcijos rizikos analizės rezultatus, yra detalizuojamos.

27. Esant būtinybei yra tikslinama įstaigos Programa ir jos įgyvendinimo priemonių plane numatytos priemonės.

28. Siekiant nuosekliai vertinti pasiektą pažangą, nustatyti kliūtis ir problemas, kylančias Programos įgyvendinimo metu:

28.1. Įstaiga reguliariai vykdo Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytų priemonių įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą;

28.2. atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimui, įstaigos vadovui teikiami pasiūlymai dėl įgyvendinamos Programos įgyvendinimo priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuodamos jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus;

28.3. Įstaiga, vykdam tikslines Programos įgyvendinimo priemonių plane nurodytas priemones, periodiškai, keturis kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam ketvirčiui, ne vėliau

kaip iki kito ketvirčio 5 dienos, informuoja apie šių priemonių įgyvendinimą Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyrių;

28.4. komisija, atsakinga už korupcijos prevenciją ir kontrolę, periodiškai, 4 kartus per metus, t. y. pasibaigus kiekvienam ketvirčiui pateikia informaciją įstaigos vadovui apie Programos įgyvendinimo priemonių vykdymo eigą.

29. Visa informacija apie Programos įgyvendinimą skelbiama viešai Palangos reabilitacijos ligoninės interneto svetainėje.

X. PROGRAMOS KEITIMAS, PAPILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

30. Pasiūlymai dėl įstaigos Programos nuostatų, tikslų ir uždavinių, įgyvendinimo priemonių plano atnaujinimo gali būti teikiami raštu, elektroniniu paštu per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.

31. Atsižvelgus į gautus pasiūlymus dėl Programos ir jos įgyvendinimo priemonių, naujų uždavinių nustatymo ar esamų uždavinių aktualumo vykdant Programą ar jos priemones, gali būti rengiamas naujo laikotarpio Programos įgyvendinimo priemonių plano projektas arba prireikus Programos pakeitimo projektas, kuris svarstomas ir suderinus tvirtinamas įstaigos vadovo įsakymu.
